

Toimintakertomus 2009

Socom

Socom on sosiaalialan asiantuntijuuden keskittymä, joka muodostaa kehittämis- ja yhteistyöverkoston Kaakkois-Suomen kuntien, kuntayhtymien sekä alan koulutus- ja tutkimusyksiköiden, kolmannen sektorin ja alan yrittäjien kanssa.

Visio

Socomin visiona on olla Kaakkois-Suomen sosiaalisen hyvinvoinnin, innovatiivisen osaamisen ja kumppanuuden keskeinen kehittäjä sekä vahva alueellinen hyvinvointipoliittinen asiantuntija ja toimija.

SISÄLTÖ

1 YLEISTÄ	3
2 TEHTÄVÄT JA TOIMINNAN TAVOITTEET	3
3. KEHITTÄMISTYÖ	4
3.1 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittäminen	4
3.4 Mielensterveys- ja päihdetyö	6
3.5 Vammaistyö	7
3.6 Vanhustyö	8
3.7 Hyvinvointiteknologia	9
3.8 Hyvinvointialan yrittäjäyys	10
4 SOSIAALIASIAMIESTOIMINTA	11
5 TUTKIMUS	12
6 KASTE-OHJELMA	12
7 KOULUTUS	13
8 VERKOSTOYHTEISTYÖ	13
9 HYVINVOINTIPOLIITTINEN VAIKUTTAMINEN	14
10 JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA	14
11 HALLINTO	15
12 HENKILÖSTÖ	16
13 TALOUS	19

1 YLEISTÄ

Vuosi 2009 oli Socomin seitsemäs täysi toimintavuosi. Siihen löivät leimansa suuret muutokset niin valtakunnallisesti kuin alueellakin. Valtakunnallisella tasolla osaamiskeskusten yhteistyökumppani Sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes ja Kansanterveyslaitos yhdistyivät Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseksi, THL:ksi. Sosiaali- ja terveysministeriössä käynnistyi sosiaali- ja terveydenhuollon hallintolain valmistelu sekä sosiaalihuoltolain uudistustyö. Valtion aluehallinnon uudistus muutti vanhoja, jo tutuksi tulleet lääninhallituksen organisaatioita. Sosiaalialan osaamiskeskukset osallistuivat hallintolain valmisteluun ottamalla kantaa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistrakenteisiin, joista on suunniteltu säädettäväksi hallintolaissa.

Socomin toiminta-alueella jatkui suuri organisaatiomullistus ja se vaikutti myös osaamiskeskusten toimintaan. Kuuden kunnan yhteenliittymisestä syntynyt Kouvola kaupunki aloitti toimintansa. Etelä-Karjalassa valmisteltiin sosiaali- ja terveyspirin Eksoten toiminnan käynnistämistä täydessä laajuudessaan vuoden 2010 alussa. Iitin kunta irtautui Socomin toiminnasta. Edelliseen vuoteen verrattuna kuntakartalta hävisivät Kymenlaaksossa Anjalankoski, Elimäki, Jaala, Kuusankoski ja Valkeala sekä Etelä-Karjalassa Joutseno. Myös Ylämaan kunta päätti liittyä Lappeenrantaan vuoden 2010 alusta. Kunta- ja palvelurakennuudistusten edetessä Socomin koordinoimissa hankkeissa jatkettiin työmenetelmien ja -tapojen kehittämistä valtakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma Kasteen hengessä.

Vuosi 2009 oli monessa mielessä vaativa vuosi sekä Socomin henkilökunnalle että sen yhteistyökumppaneille. Socom kiittää kaikkia hyvästä yhteistyöstä ja toivoo sen jatkuvan ja monipuolistuvan uusissa rakenteissa.

2 TEHTÄVÄT JA TOIMINNAN TAVOITTEET

Sosiaalialan osaamiskeskusten tehtävät määritellään laissa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1230/2001). Sen mukaan osaamiskeskusten tehtävänä on turvata toimialueellaan

- sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen
- peruspalvelujen kehittyminen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen
- sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys, sekä
- sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen
- muiden osaamiskeskustoiminnan tavoitteita palvelevien tehtävien toteutuminen.

Socom on Kaakkois-Suomen sosiaalisen hyvinvoinnin, innovatiivisen osaamisen ja kumppanuuden keskeinen kehittäjä sekä vahva alueellinen hyvinvointipoliittinen asiantuntija ja toimija. Se palvelee omistajia ja muita yhteistyökumppaneita ja näiden kautta kaakkois-suomalaisten ihmisten hyvinvointia.

3 KEHITTÄMISTYÖ

Socom osallistuu sosiaalialan tutkimus- ja kehittämistyöhön toimimalla asiantuntijana ja yhteistyökumppanina alan verkostoissa, kokoamalla verkostoja, koordinoimalla hankkeita, osallistumalla ja toteuttamalla niitä itse. Toimintakertomuksessa esitellään Socomin vuoden 2009 toimintaa kehittämisalueittain ja kuvataan Socomin hallinnoimia tai koordinoimia kehittämishankkeita sekä tutkimus- ja kehittämistyötä. Yksityiskohtaisempaa tietoa Socomista saa kotisivuiltamme www.socom.fi.

3.1 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittäminen

Kaakkois-Suomen lastensuojelun kehittämissyksikön toiminta päättyi vuonna 2009. Sen aikana kunta- ja palvelurakennemuutokset toisaalta veivät kuntien toimijoiden aikaa ja voimavaroja, mutta toisaalta toimintojen uudelleenjärjestely mahdollisti myös työn ja etenkin rakenteiden kehittämistä.

Vuoden 2008 alusta voimaan tullut lastensuojelulaki toi tullessaan uusia kehittämistehtäviä ja antoi lastensuojelun kehittämissyksikössä tehdyille työlle kehukset ja kaivattua konkretisointia yksikön toiminnalle. Lastensuojelutyön tueksi tarkoitetut moniammatilliset ryhmät aloittivat toimintansa Kaakkois-Suomen alueella. Niiden avulla pyrittiin lisäämään työntekijöiden asiantuntijuutta. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien laatiminen koko Kaakkois-Suomessa alkoi lastensuojelun kehittämissyksikön koordinoimana.

Asiakastyön menetelmiä kehitettiin erilaisissa seudullisissa, moniammatillisissa ja monisektoraalisissa kehittämissyryhmissä. Lastensuojelun kehittämissyksikkö koordinoi verkostopankin toimintaa sekä verkostopankin tilausten vastaanottoa ja verkosto-osaajien välittämistä tilaajille. Lastensuojelutarpeen arviointi -koulukseen osallistui yhteensä lähes 100 lasten ja nuorten parissa työskentelevää työntekijää eri puolella Kaakkois-Suomea.

Lastensuojelun ja varhaiskasvatuksen kehittämissyksiköiden kehittämissyö jatkuu osana moniammatillista Kaakkois-Suomen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämisverkostoa - Kehikko. Kehikko on osa Etelä-Suomen Lapsen Ääni -kehittämissohjelmaa 2009-2011. Se edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja osallisuutta varhaisen tuen ja intensiivisten interventioiden avulla. Kehikon toimintaan osallistui 16 alueen kuntaa. Kehikon lisäksi Kaakkois-Suomessa toimii kolme varhaisen tuen Lapsen ääni -osahanketta: Etelä-Kymenlaakson perhepalveluverkosto, Kouvolan perhepalveluverkosto sekä Rajan lapset ja nuoret -hanke Etelä-Karjalassa.

Kehikon tehtävänä on koota ja verkostoida alueen osaajia, osallistua kehittämistoimintaan sekä sen rakenteiden luomiseen. Toiminnan tavoitteina on

1. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen
2. Laaja-alaisen yhteistyön vahvistaminen
3. Ammattilaisten osaamisen ja asiantuntijuuden kehittäminen
4. Varhainen tuki, hyvien käytäntöjen kehittäminen ja levittäminen
5. Tutkimuksen ja arviointitiedon tuottaminen hankkeen aihealueista vaikuttavuuden todentamiseksi ja päätöksenteon tueksi.

Tavoitteita toteutetaan vahvistamalla verkostomenetelmien käyttöä ja verkosto-osaajien pankin toimintaa, kehittämällä ammattilaisten ja palvelujen käyttäjien vertaisryhmätoimintaa ja mallintamalla monitoimijaisissa yhteistyöryhmissä varhaisen tuen menetelmiä ja prosesseja. Tämän lisäksi osallistutaan hyvinvointitiedon kokoamiseen ja hankkeen tavoitteita tukevien koulutusten järjestämiseen. Kehittämistyötä tehdään yhdessä alueen kuntien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että opetustoimen kuntayhtymien ja yhteistoiminta-alueiden, ammattikorkeakoulujen ja 3. sektorin toimijoiden kanssa.

Lisätietoa Socomin varhaiskasvatuksen ja lastensuojelun kehittämistyöstä ja päättyneiden hankkeiden tuloksista ja tuotoksista saa osoitteesta www.socom.fi → Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittäminen - Kehikko.

3.4 Mielensterveys- ja päihdetyö

Päihdepalvelujen kehittäminen sosiaalialan osaamiskeskuksissa (2007-2009)-hanke päättyi lokakuussa 2009. Kaakkois-Suomen toiminta-alueella hanke koostui kolmesta osahankkeesta: päihde- ja lastensuojelutyötä Etelä-Karjalassa vahvistavasta KAMPA -hankkeesta, Kouvolan päihdestrategia -hankkeesta ja Socomin omasta Päihdepalvelujen kehittäminen Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa -hankkeesta.

KAMPA -hankkeeseen osallistuvat Lappeenranta, Imatra, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari ja Ylämaa. Siinä luotiin suunnitelmallinen työote alle 18-vuotiaiden nuorten päihdeidenkäyttöä koskevan lastensuojeluilmoituksen käsitteilyyn, laadittiin alle 18-vuotiaan ja hänen huoltajansa kanssa käytävän päihdekeskustelun esite nuorille ja huoltajille. Hankkeessa käynnistettiin myös lastensuojelu- ja päihdetyön yhteisten työmenetelmien kehittäminen ja laadittiin Etelä-Karjalan yhteinen malli nuorten ja perheiden päihdehoitomalliksi. Kampa hankkeen loppuraportti on luettavissa osoitteessa www.socom.fi → julkaisut.

Kouvolan päihdestrategiahankkeessa laadittiin Kouvolaan päihdestrategia, jossa huomioitiin Päihdepalvelujen laatusuosituksissa ja muissa valtakunnallisissa ohjelmissa ja suosituksissa asetettuja tavoitteita. Päihdestrategiaa työstettiin elinkaarimallin mukaisesti perustetuissa moniammatillisissa työryhmissä. Kouvolan A-klinikkatoimi järjesti syksyllä 2009 laajan päihdetyön koulutuksen kouvolaalaisille peruspalvelujen työntekijöille. Keväällä 2010 Kouvolan päihdestrategia on lausuntokierroksella. Kouvolaassa on käynnistynyt syksyllä 2009 terveydenhuollon strategiatyö, jonka yhteydessä on tarkoitus organisoida mielensterveys- ja päihdepalvelut Mieli 2009 ohjelman mukaisesti. Tässä yhteydessä päihdestrategia tulee huomioiduksi mahdollisuuksien mukaan. Loppuraportti on luettavissa Socomin kotisivuilla.

Socomin osahankkeessa Päihdepalvelujen kehittäminen Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa tuotettiin tietoa Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakuntien päihdepalvelujen tilasta ja kehittämistarpeista. Maakunnallista ja seudullista yhteistyötä päihdepalvelujen kehittämisessä pyrittiin vahvistamaan ja hyviä käytäntöjä levittämään tiedottamalla koulutuksista, uusista työmenetelmistä ja toimittamalla kunnille päihdepalvelujen kehittämistä tukevaa kirjallista materiaalia.

3.5 Vammaistyö

Vuosi 2009 oli Kaakkois-Suomen vammaistyön kehittämissyksikön toinen kokonainen toimintavuosi. Vuoden aikana työskenneltiin yhdessä kuntien, kolmannen sektorin, yksityisten palveluntuottajien ja oppilaitosten kanssa useiden kehittämisteemojen parissa.

Henkilökohtaisen avun keskuksen valmistelutyötä jatkettiin. Valmistelutyöryhmän esityksen pohjalta Socom esitti kesällä 2009 alueen kunnille yhteistyötä henkilökohtaisen avun keskuksen perustamiseksi. Yhteistyössä ovat mukana kaikki Kaakkois-Suomen kunnat lukuun ottamatta Iittiä ja Suomenniemeä. Syksyn aikana käynnistettiin keskuksen perustaminen avustaja- ja työnantajarekisterin kokoamisella. Henkka -henkilökohtaisen avun keskus etsii ja välittää henkilökohtaisia avustajia, neuvoo vaikeavammaisia henkilöitä avustajan työnantajana toimimisessa, neuvoo ja perehdyttää avustajia sekä kehittää avustajien koulutusta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Oppilaitosyhteistyö oli vuoden aikana vireää. Kehittämissyksikkö tarjosi useille ammattikorkeakoulujen sosionomiopiskelijoille työssäoppimis- tai projektiopintopaikan. Kehittämissuunnitelmiin liittyviä opinnäytetyöprosesseja oli meneillään viisi. Näiden lisäksi oppilaitosyhteistyötä tehtiin täydennyskoulutusten suunnittelussa ja vammaistyön koulutusten käynnistämässä. Maaliskuussa käynnistyi Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA:n toimesta puhevammaisten tulkin erikoisammattitutkinto -koulutus, jota valmisteltiin tiiviissä työelämäyhteistyössä. Kehittämissyksikön tuella käynnistettiin syyskuussa 2009 Valkealan kristillisen kansanopiston toimesta henkilökohtaisen avustajan ammattiin valmentava koulutus -pilotti. Huoli vammaistyön suuntautumisvaihtoehdon katoamisesta alueemme toisen asteen oppilaitosten koulutustarjonnasta innoitti kehittämissyksikön tekemään lausunnon toisen asteen oppilaitoksille vammaistyön suuntautumisvaihtoehdon säilyttämisestä. Syksyn aikana valmisteltiin myös vammaisten lasten lyhytaikaisen perhehoidon koulutusta.

Lisäksi työstettiin yhtenäistä vammaispalvelulain mukaista palvelusuunnitelmalomaketta, yhdenmukaistettiin lyhytaikaisen perhehoidon palkkiokäytäntöjä, henkilökohtaisen avun myöntämiskriteerejä ja yksityisten palvelujen valvontakäytäntöjä, valmisteltiin seudullisia ryhmälomituksia Etelä- ja Pohjois-Kymenlaaksossa sekä suositusta kehitysvammahuollon ylläpitomaksujen määräytymisperusteista ja asiakkaalle jäävästä käteisvarasta.

Vuoden 2009 aikana järjestettiin neljä vammaispalvelulakiin liittyvää tilaisuutta, jotka kokosivat runsaasti vammaistyön toimijoita eri puolilta Kaakkois-Suomea ja kauempaakin. Valtakunnallisen assistentti.info -verkoston kanssa toteutettiin Kouvolassa seminaarit Palvelusuunnitelma ja palvelutarpeen arviointi sekä Henkilökohtainen apu ja sen toteuttaminen. Lisäksi pidettiin Vammaispalvelulaki uudistuu -koulutukset Lappeenrannassa ja Kotkassa. Tapaamisia vammaisjärjestöjen kanssa jatkettiin seudullisina tilaisuuksina Kouvolassa, Kotkassa, Lappeenrannassa, Rautjärvellä ja Ruokolahdella. Niissä käsiteltiin vammaistyön ajankohtaisia asioita.

3.6 Vanhustyö

Kaakkois-Suomen vanhustyön kehittämisverkosto jatkoi vanhustyön kehittämissyksikön toimintaa Kaste rahoituksella Kaakon SOTE-INTO hankekokonaisuudessa KUPERA- osahankkeena. Sitä toteutetaan 16 Kaakkois-Suomen kunnan rahoituksen avulla. Kuntien lisäksi yhteistyötä tehdään monien alueella toimivien järjestöjen ja yhdistysten sekä yksityisten palveluntuottajien ja alan koulutusorganisaatioiden kanssa.

Vanhustyön kehittämisverkoston toiminta tukee kuntien perustoiminnan kehittämistä tarkastelemalla palveluketjuja yli hallintorajojen, tuo eri sidosryhmiä osaksi toteutusta, tukee kokeilutoimintaa kehittävän arvioinnin avulla, vahvistaa työelämän ja oppilaitosten välistä yhteistyötä, osallistuu tarvelähtöisen koulutuksen organisointiin, levittää hyviä käytäntöjä sekä vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen vanhustyötä koskevissa asioissa.

Vuoden 2009 aikana tehtiin mm. työtä yhtenäisten valvontakäytäntöjen luomiseksi koko Kaakkois-Suomen alueelle, tuettiin sosiokulttuuristen työmenetelmien käyttöönottoa työyhteisöissä sekä mallinnettiin uutta asiakaspalautekeskustelumallia osaksi asiakaskeskeisempää vuorovaikutusta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon oppilaitosyhteistyönä vanhustyön kehittämisverkoston työntekijät luennoivat opiskelijoille kehittämistyöstä, välittivät ajankohtaisia opinnäytetyön aiheita sekä kehittivät opinnäytetöiden julkisen esittämisen käytäntöjä. Verkosto osallistui myös oppimisperusteisten opetussuunnitelmien kehittämistyöhön. Tiedotusta tehostettiin edelleen mm. käyttämällä moodle-verkkoympäristöä, ylläpitämällä hankerekisteriä sekä tapahtuma- ja koulutuskalenteria.

3.7 Hyvinvointiteknologia

Hyvinvointiteknologian kehittämistyössä oli kaksi painopistettä: sosiaalihuollon tietoteknologian ja asiakastietojärjestelmien hyötykäytön lisääminen sekä ikääntyvien itsenäistä suoriutumista edistävän teknologian käytön edistäminen.

Kaaso-hankkeen tavoitteena oli lisätä seudullista yhteneväisyyttä kehittämällä yhdessä tietojärjestelmiä, työkäytäntöjä sekä dokumentointia. Pitkän aikavälin tavoitteena oli saada vertailukelpoista tietoa sosiaalipalveluista ja hyvinvoinnin tilasta alueella. Kaaso II -hanke päättyi 30.9.2009. Hankkeen toisesta vaiheesta laadittu arviointi- ja loppuraportti on saatavilla osoitteesta www.socom.fi/kaaso.

Tietotekniset perusvalmiudet ja niiden päivittäminen ovat työelämän perusvalmiuksia. Kaason ensimmäisessä vaiheessa tutkittiin sosiaali- ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tietoteknistä osaamista kartoituksen avulla, johon vastasi lähes 900 alan ammattilaista. Kartoituksen tuloksia hyödynnettiin koulutussuunnitelmien laadinnassa. Vuosina 2006 ja 2008 koulutettiin lähes 650 alan ammattilaista. Henkilöstön tietoteknisen osaamisen kehittymistä tutkittiin ja niistä laadittiin vertailevat raportit. Raportit ovat saatavilla osoitteesta www.socom.fi/kaaso.

Kahden maakunnan yhteistä tietoteknologian kehittämistyötä sekä henkilöstön osaamisen vahvistamista jatkettiin Kaakon SOTE-INTO osahankkeissa Kaaso-hengessä.

3.8 Hyvinvointialan yrittäjyys

Socom toteutti vuoden 2009 aikana kahta yrittäjyys -hanketta. Lappeenranta-Imatra-kaupunkiseudun aluekeskusohjelman Hyvinvointialan yrittäjyys -hankkeessa oli meneillään viimeinen hankekausi. HAKE - Hyvinvointialan yrittäjyyden aktivointi ja kehittäminen Etelä-Karjalassa -hankkeessa käynnisteltiin puolestaan ensimmäistä kautta. HAKE -hanke on osa kuudella Etelä-Suomen alueella toteutettavaa EAKR-rahoitteista LEHTI -hankekonsortiota. Hanke jatkuu vuoden 2011 loppuun.

Työtä yritysten kilpailukyvyyn vahvistamiseksi ja uusien elinvoimaisten yritysten syntymiseksi jatkettiin selvittämällä hyvinvointialan yritysten nykytilaa ja yrittäjien osaamiseen, yhteistyöhön sekä neuvontapalveluihin liittyviä kehittämistarpeita. Tuloksia hyödynnetään LEHTI/HAKE -hankkeessa.

Aloittavien hyvinvointialan yrittäjien toimialakohtaisten neuvontapalvelujen kehittäminen osana yrityspalvelujen kokonaisuutta nousi yrityskartoituksessa yhdeksi keskeiseksi kehittämiskohteeksi. Neuvontapalvelujen kehittämisessä lähdettiin liikkeelle nykytilan kuvauksella ja kehittämiskohteiden tunnistamisella yhteistyössä yrittäjien ja neuvontaprosessiin osallistuvien tahojen kanssa. Nykytilan kehittämiskohteiden kautta edettiin tavoitetilan mallin rakentamiseen. Aiheesta valmistui Lappeenrannan teknillisen yliopiston KTM-opiskelijan Hanna Niskasén pro gradu -tutkielma Aloittavien hyvinvointialan yrittäjien yrityspalveluprosessien asiakaslähtöinen kehittäminen Etelä-Karjalassa kauppatieteiden johtaminen ja organisaatiot -pääaineeseen. Tavoitetilan mallin käytäntöön soveltamista jatketaan LEHTI -hankkeessa yhdessä elinkeinoyhtiöiden ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa. Opinnäytetyö on luettavissa osoitteessa www.socom.fi → julkaisut.

Yritysten verkostoitumisen ja yhteistoiminnan edistämiseksi järjestettiin yrittäjille kokouksia, joiden tavoitteena oli tiedon saaminen yritys yhteistyön eduista sekä haitoista sekä organisoidun yhteistyön eri vaihtoehdoista. Valmius tiiviimpään verkottumiseen on kasvanut.

Yrittäjien ilmaisemiin ohjauksen ja koulutuksen tarpeisiin vastattiin järjestämällä arvonalisävero- ja hankintalakikoulutukset sekä tietoteknologiakoulutusta Imatralla ja Lappeenrannassa. Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä ja kumppanuutta sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotannossa pyrittiin edistämään mm. Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin ja Imatran kaupungin kanssa järjestetyllä informaatio- ja keskustelutilaisuudella.

Yrittäjät kehittävät ATK-taitojaan Hyvinvointialan yrittäjyys -hankkeen järjestämässä koulutuksessa Imatralla.

AKO – hyvinvointiverkoston ja kulttuuriverkoston yhteistyönä järjestettiin luovien alojen sekä hyvinvointi –, liikunta- ja matkailualojen Rajapintaan -työpajat Lappeenrannassa ja Parikkalassa. Työpajoissa syntyi ideoita, joilla on potentiaalia tuotteistuksen kautta myytäviksi palveluiksi.

Ikääntyneille suunnatuista yksityisten tuottamista hyvinvointipalveluista koottiin loppuvuonna palveluoppaita neljänä kokonaisuutena: Lappeenrannan seutu, Imatra, pohjoiset kunnat ja Länsi-Saimaan kunnat. Oppaat tulevat jakeluun helmikuussa 2010.

4 SOSIAALIASIAMIESTOIMINTA

Kymenlaakson sosiaaliasiamiehellä oli vuoden aikana 412 asiakastapausta. Lisäystä edellisestä vuodesta oli vanhuspalveluihin liittyvissä tapauksissa. Myös toimeentulotukiasioiden määrä lisääntyi hieman palvelutakuun toteutumiseen liittyvien yhteydenottojen vuoksi. Asiamiehen työ painottui välittömään asiakastyöhön, johon kuuluu neuvontaa, selvittelyä, asiakkaiden opastusta oikeusturvakeinojen käyttämisessä ja neuvottelua sosiaalihuollon viranomaisten kanssa asiakkaan asiassa.

Sosiaaliasiamies antaa vuosittain kunnanhallituksille ja lautakunnille selvityksen, jossa kuvataan toimintavuoden aikana asiakkaiden yhteydenotoissa esiin tuomia ongelmia sekä sosiaalihuollon asiakkaiden oikeuksien kehitystä kunnassa. Sosiaaliasiamiehen raportit vuodesta 2005 alkaen ovat luettavissa osoitteessa www.socom.fi → sosiaaliasiamies.

Sosiaaliasiamies luennoi sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksista sekä hallintolaista Kouvolan aikuissosiaalipalvelujen ja Kaakon kaksikon sosiaalihuollon henkilöstölle. Asiamies esitteli työtään ja tiedotti asiakkaan oikeuksista mm. järjestöjen ja yhdistysten tilaisuuksissa. Asiamies osallistui myös valtakunnallisen sosiaaliasiamiesyhdistyksen toimintaan ja teki yhteistyötä muiden asiamiesten kanssa.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitos päätti vuoden lopussa hankkia sosiaali- ja potilasasiamiespalvelut Socomilta vuoden 2010 alusta. Päätoimiseksi sosiaali- ja potilasasiamieheksi valittiin HTM Johanna Eklund.

5 TUTKIMUS

Lappeenranta-Imatra kaupunkiseudun aluekeskusohjelman Hyvinvointialan yrittäjyys -hankkeessa valmisteltiin yhdessä Kuopion yliopiston ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston kanssa tutkimushanketta Ikääntyneiden hyvinvointitarpeista palvelujärjestelmän uudistamiseen. Hankesuunnitelma pääsi syksyllä Tekesin Innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmässä -ohjelman aiehakuvaiheesta varsinaiseen rahoitushakuun ja rahoitushakemus jätettiin marraskuussa. Hankkeeseen osallistuvat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus, Imatra, Suomenniemi, Itä-Savon sairaanhoitopiiri, Kotka, Fujitsu Oy ja Lappeenrannan palvelukeskussäätiö.

Tutkimusyhteistyötä Kuopion yliopiston, Lappeenrannan teknillisen yliopiston ja Saimaan ammattikorkeakoulun sekä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kanssa tehtiin myös välittämällä työelämän tarpeisiin vastaavia opinnäytetöiden aiheita ja toimimalla opinnäytetöiden ohjaajana. Opinnäytetöiden tuloksia käytetään hyväksi kehittämistyössä ja levitetään työelämän toimijoiden käyttöön.

6 KASTE-OHJELMA

Kaste-ohjelma on sosiaali- ja terveysministeriön lakisääteinen strateginen ohjausväline sosiaali- ja terveyspolitiikan johtamiseen. Siinä määritellään vuosien 2008 - 2011 sosiaali- ja terveyspoliittiset tavoitteet, kehittämistoiminnan ja valvonnan painopisteet sekä niiden toteuttamista tukevat uudistus- ja lainsäädäntöhankkeet ja suositukset.

Socom osallistuu Kasteen toimeenpanoon monin tavoin. Kaakkois-Suomen alueellinen KASTE -työryhmä kokoontui Socomin johdolla kaksi kertaa keskustelemaan kehittämishankkeen etenemisestä ja käsittelemään käynnissä olevia ja valmisteltavia hankkeita sekä linjaamaan tulevaa.

Vuonna 2009 valmisteltiin suuri Etelä-Suomen mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämishankekokonaisuus sekä Kaakon SOTE-INTO 2 -hankehakemus. Socom toimi valmistelutyössä koollekutsujana ja välittäjänä. Socom toteuttaa Kaakon SOTE-INTO -hankkeessa vanhus- ja vammaistyön verkostoa, jonka toiminnalle haettiin jatkorahoitusta. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen toteutetaan Eksoten, Kouvolan ja Etelä-Kymenlaakson omina osahankkeina.

Kaste-ohjelmaan liittyvät indikaattorit tulivat vuoden aikana tutuiksi alueen toimijoille ja niitä käytettiin hyväksi mm. hankevalmistelussa ja niiden arviointia suunniteltaessa sekä Etelä-Karjalan hyvinvointistrategian päivityksessä.

7 KOULUTUS

Osaamiskeskusten perustehtävänä on huolehtia sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolisesta yhteydestä. Socomin henkilöstö sekä Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen sosiaalialan koulutuksesta vastaava henkilöstö piti vuoden aikana kaksi työkokousta. Oppilaitosyhteistyötä tehtiin myös Lappeenrannan teknillisen yliopiston, Kuopion yliopiston, toisen asteen oppilaitosten sekä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Yhteistyömuotoina olivat mm. täydennyskoulutuksen tarpeiden välittäminen koulutusorganisaatioille, yhteistyö täydennyskoulutuksen suunnittelussa, koulutuksesta tiedottaminen, opinnäytetyöt, hankeyhteistyö, harjoittelujaksot sekä käytännönläheisten opintojaksoiden suorittaminen kehittämishankkeissa.

Socom järjesti perustehtäviinsä ja eri hankkeisiin liittyvää, hankkeiden tavoitteita tukevaa prosessinomaista henkilöstön osaamista lisäävää valmennusta ja koulutusta. Seminaareihin, koulutuspäiviin ja työkokouksiin osallistui vuoden 2009 aikana useita satoja sosiaali- ja lähialojen alan ammattilaista. Jo perinteeksi muodostuneet vanhustyön ajankohtaispäivät kokosivat jälleen suurimman osallistujajoukon.

8 VERKOSTOYHTEISTYÖ

Maakunnallisella ja seututasolla tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat alueen kunnat, yliopistot, ammattikorkeakoulut ja muut koulutusorganisaatiot, alan järjestöt, maakuntaliitot ja elinkeinoyhtiöt. Tärkeimpiä yhteistyön foorumeita olivat sosiaalijohdon työkokoukset, hanketyöhön liittyvät kokoontumiset sekä Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen sosiaalialan koulutusyksiköiden yhteiset työkokoukset. Verkostoyhteistyö vahvistui vuoden 2009 aikana erityisesti yrittäjien ja kolmannen sektorin kanssa yrittäjäyshankkeiden ja kehittämisverkostojen ansiosta. Käynnissä olleet kunta- ja palvelurakennemuutostuksen vaiheet vaativat runsaasti kuntatoimijoiden resursseja, mikä näkyi myös Socomin toiminnassa.

Valtakunnan tasolla sosiaalialan osaamiskeskukset toimivat yhteistyössä Sosiaali- ja terveysministeriön, Suomen Kuntaliiton, THL:n ja lääninhallitusten kanssa. Osaamiskeskusten keskinäinen yhteistyö ja kokemusten vaihto on tiivistä. Osaamiskeskusten yhteiset varhaiskasvatuksen, lastensuojelun, päihdetyön, vammaistyön ja vanhustyön verkostot tukevat alueellista kehittämistyötä. Socomin asiantuntijat osallistuivat näiden toimintaan.

Socomin yhteistyökumppaneiksi on yhä laajemmin tullut myös muita maakuntia Kaste- sekä EU-hankkeiden myötä. Kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma KASTE:een toimeenpanossa yhteistyötä tehdään HUS -alueella pääkaupunkiseudun, Uudenmaan, Itä-Uudenmaan, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan kesken. Kaakon SOTE-INTO -hankkeen, Etelä-Suomen Lapsen ääni -hankkeen sekä Etelä-Suomen mielenterveys- ja päihdehankkeiden valmistelun ja toteutuksen yhteistyö on tiivistänyt sekä Socomin että alueen kuntien kontakteja muihin HUS-alueen maakuntiin ja kuntiin.

9 HYVINVOINTIPOLIITTINEN VAIKUTTAMINEN

Socom tekee hyvinvointipoliittista vaikuttamistyötä alueen kunnissa, maakuntien liitoissa, elinkeinoyhtiöissä ja muissa alueellisissa organisaatioissa osallistumalla oman alansa asiantuntijana mm. ohjelmatyöhön ja muuhun työryhmätyöskentelyyn sekä hankkeiden valmisteluun. Osaamiskeskuksen roolina on tuoda sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmaa kunnalliseen ja maakunnalliseen päätöksentekoon sekä keskusteluun.

Vuoden 2009 aikana sosiaalialan osaamiskeskuksot ottivat yhteisesti kantaa mm. sosiaali- ja terveydenhuollon hallintolain valmisteluun, sosiaalihuollon erityispalvelujen järjestämiseen sekä varhaiskasvatuksen organisointiin valtionhallinnossa. Alueellisella tasolla edistettiin mm. sosiaalihuollon ja sosiaalipalvelujen asemaa kunta- ja palvelurakennemuutostuksen toimeenpanossa ja hyvinvointiyrittäjyyden vahvistamiseen.

10 JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA

Vuoden 2009 aikana julkaistiin Socomin julkaisusarjoissa seuraavat teokset:

HENKILÖSTÖ LAATULISÄN TAKEENA Kuvauksia työyhteisöjen omasta kehittämistoiminnasta dementiätyöstä. Pia Auvinen & Marko Raitanen

Aloittavien hyvinvointialan yrittäjien yrityspalveluprosessien kehittäminen Etelä-Karjalassa. Hanna Niskanen

Lasten kerronta ja sen merkitys. Narratiivinen tutkimus lasten ja kriisikeskuksen työntekijöiden välisestä keskustelusta. Eija Vikman

Osoitteessa www.socom.fi → julkaisut voi tutustua Socomin sähköisiin julkaisuihin. Sivun kautta on myös mahdollisuus tilata painettuja julkaisuja.

Socomin toiminnasta tiedotettiin www-sivuilla, erilaisissa tilaisuuksissa, työkokouksissa, ja tiedotteiden avulla. Tiedotusta suunnattiin kehittämisaluekohtaisesti alan työntekijöille. Sähköinen tiedotus tavoitti useita satoja sosiaalialan ja lähialojen työntekijöitä ja yrittäjiä.

Socomin verkkoympäristön hyötykäyttöä lisättiin ja se laajeni kaikkien kehittämisverkostojen toiminnan osaksi. Verkkoympäristön kautta käyttäjät saavat helposti ja nopeasti tietoa ajankohtaisista sosiaalialan asioista, uusista toimintatavoista ja tutkimustuloksista. Erityisen runsaasti Moodlea käytetään vanhustyössä. Yli 500 kaakkoissuomalaista vanhustyön asiantuntijaa lisää omia tietojaan ja osaamistaan verkkoympäristön avulla. Käyttäjäkokemusten mukaan viestien sisältöä on käytetty esimerkiksi osastotunneilla ja hyviä käytäntöjä otetaan käyttöön useassa yksikössä.

11 HALLINTO

Yhtiön hallituksen jäsenet vuonna 2009

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Hakula Ilpo, vakuutuspiirin johtaja Lappeenranta	Ahonen, Päivi vs. sosiaali- ja terveysjohtaja Lappeenranta
Korpelainen Niina, tilaajapäällikkö Kouvola	Liukkonen Jorma, pääluottamusmies Kouvola
Korjus Raimo, toimitusjohtaja Kotka	Liakka Anna, sosiaalityön johtaja Kotka
Mattila Päivi, va. perusturvajohtaja Hamina	Seuri Marjo, sosiaali- ja terveysjohtaja Miehikkälä ja Virolahti
Partamies Hannele, perusturvajohtaja Lemi	Ikäheimonen Anne, sosiaalijohtaja Ylämaa
Paukkala Kaarina, sosiaalijohtaja Ruokolahti	Porthén Taina, sosiaalijohtaja Luumäki
Tanninen Heikki, kaupunginhallituksen vpj. Imatra	Kirmanen Tiina, sosiaalipalvelujohtaja Imatra
Tuukkanen-Peussa Minna, perusturvalautakunnan pj. Kouvola	Viljakainen Hannele, asumispalvelujohtaja Kouvola
Vehmasvaara Päivi, koulutusjohtaja Saimaan ammattikorkeakoulu Oy	Pirttilä Anneli, rehtori Saimaan ammattikorkeakoulu Oy

Hallituksen asiantuntijajäsenenä toimi toimialajohtaja Seija Aalto ja hänen henkilökohtaisena varajäsenenään osaamisalapäällikkö Auli Jungner Kymenlaakson ammattikorkeakoulu Oy:stä. Lisäksi hallitustyöskentelyyn osallistui sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukunnassa Kaakkois-Suomea edustava yliopettaja Tuija Nummela Saimaan ammattikorkeakoulusta. Hallitus kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Yhtiökokous pidettiin kesäkuussa Kouvolaissa ja siihen osallistui 14 osakkeenomistajaa. Yhtiön tilintarkastusyhteisönä toimi Audiator Kuntatarkastus Oy.

12 HENKILÖSTÖ

Socomissa työskenteli vuoden 2009 aikana yhteensä 24 eri henkilöä, joista neljä toistaiseksi voimassa olevissa ja 20 määräaikaissä työsuhteissa.

Bilaletdin Sirkku, sosionomi, sosiaaliamies

Haikara, Pirkko, sosionomi (AMK), kehittämissuunnittelija, Kaakkois-Suomen vammaistyön kehittämissyksikkö 26.10.2009 alkaen

Hiltunen-Toura Maarit, TtM, projektikoordinaattori, ma. kehitysjohtaja, kehittämisspäälikkö 1.11.2009 alkaen

Huhtalo Ulla, YTM, kehittämissuunnittelija, päihde- ja mielenterveystyö 31.9.2009 asti, Kaakkois-Suomen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämiss verkosto Kehikko 1.10.2009 alkaen

Kaljunen, Leena, TtM, projektikoordinaattori, Hyvinvointialan yrittäjyys- ja Hyvinvointialan yrittäjyyden aktivointi ja kehittäminen Etelä-Karjalassa -hankkeet

Kaski Päivi, YTM, kehittämissuunnittelija, Kaakkois-Suomen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämiss verkosto Kehikko 3.8.2009 alkaen

Kiljunen Tuija, yo-merkonomi, taloussihteer

Kirsilä, Ilse, sosiaalikasvattaja, kehittämissuunnittelija, Kaakkois-Suomen vammaistyön kehittämissyksikkö 7.9.2009 alkaen

Kontio Tuula, DI, kehittämissuunnittelija, Kaaso II – ja Kaakon Sote-INTO -hankkeet

Kortelainen, Kai, insinööri (AMK), kehittämissuunnittelija

Kulhoranta, Kirsi, yo-merkonomi, sosionomi (AMK)-opiskelija, harjoittelija, projektiassistentti Lastensuojelun kehittämissyksikkö - ja Hyvinvointialan yrittäjyys -hankkeet 25.5.- 18.6., 3.-28.8., 5.-30.10., 7.-31.12.2009

Myllylahti, Riitta, yo-merkonomi, sosionomi (AMK) -opiskelija, harjoittelija Kaakkois-Suomen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämiss verkosto Kehikko 4.5. - 18.6. 2009

Myllärinen Tarja, YTM, toimitusjohtaja (muissa tehtävissä 1.3.2009 saakka)

Niskanen, Hanna, KTM, projektisuunnittelija, Hyvinvointialan yrittäjyys -hanke 1.9.2009 alkaen

Nyström Tarja, YTM, kehittämissuunnittelija Kaakkois-Suomen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämiss verkosto Kehikko 5.10.2009 alkaen

Orkamaa, Anna-Maija, YTM, kehittämissuunnittelija Kaakkois-Suomen vammaistyön kehittämissyksikkö 31.10.2009 asti

Parkkunen, Niina, TtM, kehittämissuunnittelija ja Kaakkois-Suomen vammaistyön kehittämissyksikkö

Raitanen, Marko, YTL, kehittämissuunnittelija, Kaakkois-Suomen vanhustyön kehittämiss verkosto

Ruuskanen, Pia, YTM, kehittämissuunnittelija ja Kaakkois-Suomen vanhustyön kehittämiss verkosto

Salenius, Paula, sosiaalihuoltaja, kehittämissuunnittelija Päihdepalvelujen kehittäminen Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa -hanke 3.8. - 31.10.2009

Sipilä Anita, YTM, kehitysjohtaja 31.8.2009 asti (ma. tj. 1.1.-28.2.2009)

Vikman, Eija, YTM, kehittämissuunnittelija, Kaakkois-Suomen lastensuojelun kehittämissyksikkö 29.10.2009 asti.

Vormisto Tiina, PsM, kehittämissuunnittelija Kaakkois-Suomen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämiss verkosto Kehikko 3.8.2009 alkaen

Ylönen, Paula, sosiaalihuoltaja, kehittämissuunnittelija, Kaakkois-Suomen lastensuojelun kehittämissyksikkö 11.10.2009 asti.

Vuoden aikana useita Kymenlaakson ja Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijoita suoritti harjoittelua Socomin koordinoimissa hankkeissa.

13 TALOUS

Yhtiön osakepääoma on 28 800 €. Sosiaali- ja terveysministeriön perusrahoitus sosiaalialan osaamiskeskuksille on toimialueen asukasluvun ja pinta-alan mukaan määräytyvä valtionavustus, jonka suuruus Socomille vuonna 2009 oli 180 570 €. Perusrahoituksen osuus Socomin kokonaisrahoituksesta vuonna 2009 oli 16 %. Muun kuin perusrahoituksen osuus on toimintavuosien kuluessa kasvanut. Muu rahoitus koostuu pääasiassa hanketoinnin asiantuntijapalvelujen myynnistä osakkaille. Osakkaat eivät tukeneet Socomia suorilla toiminta-avustuksilla. Vuoden 2009 tilinpäätös oli 40 152 € voitollinen.

Taulukko 1. Socomin rahoitus vuosina 2002 – 2009

Vuosi	Perusrahoitus (%)	Muu rahoitus (%)	Yht.
2002	31	69	100
2003	29	71	100
2004	23	77	100
2005	20	80	100
2006	16	84	100
2007	14	86	100
2008	14	86	100
2009	16	84	100

Taulukko 2. Tilikausien 2003 – 2009 tulos

Tilikausi	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Liiketoiminnan tuotot	1 137 435	1 167 468	1 184 293	905 518	774 521	683 830	560 635
Henkilöstökulut	754 660	850 532	833 961	671 992	552 037	441 898	443 902
Poistot ja arvonalentumiset	5 497	6 925	7 807	7 717	5 743	4 249	3 598
Liiketoiminnan muut kulut	337 242	220 153	294 671	239 281	198 730	240 877	138 462
Liikevoitto (-tappio)	40 036	- 12 296	- 1274	-11460	17 510	- 3 194	- 25 327
Rahoitustuotot ja -kulut	116	399	1695	1 940	657	- 12	- 31
Tilikauden voitto (tappio)	40 152	-11 898	421	- 11 452	18 167	- 3 206	- 25 358

SOCOM
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy
Laserkatu 6
53850 LAPPEENRANTA
www.socom.fi

SOCOM
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy
Salpausselänkatu 40 A
45100 KOUVOLA
www.socom.fi

